

מתורתו של צדיק אביר יעקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בבואור פשט מצוות התורה וענייני עבודת הש"ת שגלקטו מכל ספריו הק'

פרשת וארא תשפ"ג

זהירות בג' סעודות שבת וסעודת מלוה דמלכה

בראשית ברא אלהים (בראשית א א). ראשי תבות ראשונה יצחק ב' אברהם שלישית תם רביעית דוד מלך ישראל ללוות המלכה, והנה ד' ד'דוד' רמוזה באותיות ב"ת ואל"ף דברא ואל"ף דאלהים גימטריא ד'. והרמז בא על סעודות השבת, שצריך האדם לזהר בשמירתם הרבה לקיימן כל אחת בעתה. וכמה הפליגו רבותינו ז"ל על קיומן, ובפרט הרב רבי שמעון בר יוחאי עליו השלום בזהר הקדוש באדרא (זוהר ח"ג רפח:), דאמר אסהדנא עלי וכו' דלא בטל שום סעדה מהם מימיו. ומה נענה אנו יתמי דיתמי דכלנו מלאים פגמים, וגם באלה הסעודות הקדושות שיש בהם גם הנאת הגוף אנו מתעצלים מלקיימן. על זה מצאה קפידא מקום לגוף והשטן מקטרג, אומר, רבוננו של עולם, ראה אמה שבחרתך, בסעודות הרשות שאין בהם שכר אלא עגשו מוזרזים איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק, ובסעדת מצוה הם מתעצלים ומבטלים אותן. על כן ירא ה' יזהר בקיומן מאד, ולא יתעצל ולא יבטל שום אחד מהן, כי המבטל שום אחד מהן עגשו גדול, ובפרט שהן כנגד אבות העולם, ואם יבטל שום אחד מהן לא מלבד עגשו הגדול ופגמו למעלה, אלא אפלו אב מהאבות שבטל סעדתו הרי הוא לו מקטרג ואומר אם אב אני איה כבודי:

ובפרט שמצינו כמה סגלות גדולות בהן, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת קיח.) שבזכותן אדם נצול ממלחמת גוג ומגוג ומחבלו של משיח ומדינה של גיהנם, וגם כן הן תקון גדול לסעודות הרשות ומאכלות אסורות. וכיון שכל כך תועלת יש בהן איך יתעצל האדם לאבד טובה הרבה ולהגדיל עגשו עליו. גם סעדה רביעית צריך לזהר בקיימה ללוות המלכה [וכו']. והנה בעל תשובה צריך לזהר בזה יותר כדי לתקן אשר עות, כי כל החטאים והעונות רבם ככלם גמשים מרביי אכילה ושתיה וסעודות הרשות. ולכן לתקן צריך לזהר בסעודות השבת לקיימן כראוי ושלא יבטל שום אחת מהן, ולכן נרמזו בבראשית הרומזות לתשובה:

(גני המלך, תיקון השכינה אות נב)

קדושת שבת מסייעת לקבלת תשובתו

בראשית ראשי תבות שבת אף תפתה רשעים בו ינחו. לרמז למה שאמרו רבותינו ז"ל (זוהר ח"ב לא:) כי הרשעים בגיהנם נחים ביום השבת, והטעם מפרסם, משום דביום שבת עשאו הקדוש ברוך הוא מנוחה לכל זרע ישראל, לפיכך ינחו בו בין החיים בין המתים, וזולת מי שלא היה משמר שבת בעודו בחיים אף במוותו לא ימצא מנוחה. ובא לרמז לבעל תשובה, כי השבת כשישמרנו כראוי היא תקון גדול וסיוע לתשובתו,

יהיה זהיר לקבל שבת ולכבדה בשמחה

בראשית (בראשית א א). ראשי תבות שבת תקבל בשמחה אהבה רבה יותר. לרמז על מעלת השבת שצריך להזהר ולשמרו כראוי ולקבלו בשמחה רבה, שכל מעשיו ועסקיו של ימי החל צריך להסידם מלבו ולא יזכרו ולא יפקדו ולא יעלו על לבו, ויפנה מכל עסקיו ויטפל כל אחד בצרכי שבת, ומצוה בו יותר מבשלוחו (קידושין מא.), כמו האדם שבא אצלו המלך להתאכסן אצלו מה יעשה אותו האיש שמחת עולם על ראשו שבא אליו המלך, ולא נשאר לו שום עסק להתעסק בו וזולת בצרכי המלך ובכבודו, פונה מכל עסקיו ומתעסק בכבודו של מלך, קל וחומר לכבודו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, והשבת נקראת 'שבת מלכתא' (ב"ק לב:), ובאה להתאכסן אצלנו, אינו מן הראוי שנגניח כל עסקינו ונתעסק בכבודה. והקבד שלה הוא שלא להתעסק בשום דבר אחר, ולא לחשב מחשבות מעסקי החל, כי זהו כבודו של מלך, כמו שגאמר (ישעיה נח יג) 'ממצוא חפצך ודבר דבר':

וצריך להתבונן האדם, מאחר שמלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא כתב בו שביטה לעצמו, ומרב אהבתו אותנו נתנו לנו לשבת ביום ששבת בו הוא, כמו שאמר הנביא (שם נ ד) 'זכרו באשר הפצתילי, וכיון שהקדוש ברוך הוא חפץ בו, מה אנו מה חיינו שלא נקבל עלינו שבת קדש באהבה ובשמחה רבה. ובפרט בעל התשובה צריך לזהר בשמירת שבת יותר ויותר, והוא בעצמו תשובה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת קיח:) השומר שבת כהלכתו אפלו עובד עבודה זרה כאנוש מוחלין לו, בוא וראה כמה הפליגו רבותינו ז"ל מעלת השומר שבת דאמרו אפלו עובד עבודה זרה כאנוש מוחלין לו. לכן צריך בעל התשובה להיות זהיר בשמירת שבת יותר, כרמזו במלת **בראשית**:

(גני המלך, תיקון הברית אות נב)

יקדים לקבל את השבת

בראשית ראשי תבות בעוד יום רב תקבל אור שבת. לרמז דצריך אדם להיות זריז וזהיר לקבל השבת בעוד היום גדול כדי לקבל אור תוספת שבת, וכמו שמצינו (שבת קט.) חסידים הראשונים שהיו אומרים בואו ונצא לקראת שבת מלכתא. וגם כן נאמר בשבת (שמות כ ח) 'זכור' ושמור' (דברים ה יב), 'זכור' כנגד היום ושמור' כנגד הלילה. ולכן צריך בעוד היום גדול לפנות מכל עסקיו, ולהתעסק בצרכי שבת, ולקבלו באהבה ובשמחה רבה. וזה מועיל לבעל תשובה יותר, כי זוהי תשובה מעין המשובה, כי תחת אשר היה שמח לדבר עברה ומשכים ומעריב כדי למלאות תאוותו, לתקן אשר עות צריך לשמח לדבר מצוה ולהשכים ולהעריב עליה, ובפרט שבת צריך להקדים יפה שעה אחת קדם לקבלו מבעוד יום הן עוד היום גדול. וזהו תקון גדול לבעל תשובה, ולפיכך בא הרמז בראשי תבות **בראשית** כאמור:

(גני המלך, תיקון הברית אות נב)

כי הלא הנראה באותו עולם שהוא עולם הדין והחשבון אף הרשעים נחים בו, אם כן מסייע אף לרשעים לתת להם מנוחה, מפל שכן בעולם הזה כשאדם מתנחם על הרעה ומתחרט ושב בתשובה ומשמר שבת פראוי, בודאי שמירת שבת היא סיוע גדול לקבלת תשובתו:

(נגזי המלך, תיקון השכינה אות נו)

תשובה מקובלת בשבת

בראשית. ראשי תבות בשבת שוטנים יורדים אל תהומא רבא. בא לרמוז למה שכתב בזהר הקדוש (ח"ב קלה): ובדברי המקבלים ז"ל (ראה שער הכונות ענין ראש חודש), דביום השבת רחמים גוברים וכל הדינים מתבטלים ולפיכך אש של גיהנם קבה ביום השבת, לפי שכיון שהדינים מתבטלים, גם האש שבווערת מפחם מתבטלת וכבה. ולפיכך כיון שספרא אחרא אין לה שליטה ביום השבת, התשובה מקבלת ביום ההוא, דאין שטן מקטרטג שיקטרטג עליו. ולפיכך צריך להתעורר בעל תשובה בכל שבת ושבת ולהוסיף תשובה על תשובה, כיון דיום קדוש הוא לאלהינו, בודאי דהתשובה מקבלת ביום זה, דעת רצון הוא:

(נגזי המלך, תיקון השכינה אות נח)

השגחת הבודא בכל עת

מזמור לדוד ה' רעי לא אחסר בנאות דשא ירביצני על מי מנחות ינהלני נפש ישובב ינחני וכו' (תהלים כג א-ג). הכונה היא דדוד המלך עליו השלום היה נוהר תמיד שלא להסיר מחשבתו כלל אפלו רגע אחד מה' יתברך, וכמו שאמר הוא בעצמו (שם טו ה) 'שויתי ה' לנגדי תמיד כי מימיני בל אמוט', ודוד המלך עליו השלום ידע האמת העקרי במה שהנהיג הקדוש ברוך הוא עולמו, שהקדוש ברוך הוא הוא הרועה את בני העולם כצאן, וכמו שהצאן אם אין להם רועה שיוודע להיכן יוליכם, פרגע יאבדו, כך אם חס ושלום גסתלקה השגחתו יתברך מבני העולם, פרגע אחד יאבדו. וכמו שהרועה משגיח בצאן להיטיב להם, כך הצאן שהם בני אדם צריכים לידע הרועה ולעשות רצונו. וזהו עקר העבודה, כשידע האדם שהרועה אותו משגיח בו בכל עת ובכל רגע, בודאי שיבוש ויפלים ממונו, ויעשה רצונו ולא יטה ימין ושמאל. וזה שאמר דוד המלך עליו השלום ה' רעי דהינו אני מחשב תמיד שהשם הוא הרועה אותי ומשגיח בי, ובזה אני בוש וירא

מלפניו ועושה רצונו תמיד, וכיון שכן בודאי שלא אחסר כל טוב לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, וזהו לא אחסר. ובלכתי לאותו עולם מבטחני שבנאות דשא ירביצני שהוא גן עדן התחתון, על מי מנחות ינהלני הוא גן עדן העליון, גם כי אלך בגיא צלמות היא גיהנם (עירובין ט.), דהינו אף כי תולכני לגיהנם מבטחני שלא מחמת חסרוני הולכתני שם, כי אם לזכות את הרשעים שהרהרו תשובה ולהעלותם משם, אבל אני בעברי שם לא אידיא רע, שלא יגיע לי שום נזק, והטעם כי אתה עמדי, אפלו בלכתי שם אתה עמדי. ואדרבא הרמה גדולה עשית לי בזה שבמקום שיש השבת והנקמה שלך שמה עשית לי משענת וסמיכה, וכל העולם רואים ותמהים שהרי כל מי שנכנס לגיהנם נכנס כי אם לדון בעגשים קשים, ואני נכנסתי לטובה, כי לא נכנסתי כי אם להציל אחרים ואני לא יגיע לי שום נזק, וזה שאמר שבטך ומשענתך המה ינחמני, דהינו במקום ששם שבטך, שמה עשית לי משענתך, ולפיכך זאת היא נחמתי:

כשמעלה הרשעים מגיהנם חוזרים לחלק

הקדושה

הוסיף עוד ואמר תערך לפני שלחן נגד צררי, הכונה בזה, שהרשעים האלה שהרהרו תשובה והיו טובעים בגיהנם, היו חלק הספרא אחרא, וכשיעלו משם חזרו לחלק הקדשה. וזה שאמר 'תערך לפני שלחן נגד צררי, דהינו הרשעים האלה שהיו מאכל לספרא אחרא, והיו בשלחנם שהיא גיהנם, חזרו לשלחן הקדשה שהוא גן עדן, וזהו 'תערך לפני שלחן' שהם אלה הרשעים שעלו עמי, חזרו לשלחני שהוא שלחן הקדש שהוא גן עדן, וזה נגד צררי' שהם הספרא אחרא שהיו בחלקם ויצאו מהם. ומה שאמר דשנת בשמן ראשי כוסי רזיה, לפי שמצינו ברשעים הנדונים בגיהנם, נאמר עליהם (ירמיה ל כג) 'הנה סערת ה' חמה יוצאה סער מתגורר על ראש רשעים יחול' (חגיגה ג.), ושותים גם כן שם כוס התרעלה, ואמר דוד המלך עליו השלום, אף על פי שאני עובר שם לא יחול על ראשי כמו הרשעים, ולא אשתה מה ששותים הרשעים, רק דשנת בשמן ראשי וכוסי רזיה, אף זאת אני מבקש מלפניך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי שאהיה מתעסק כל ימי לעשות טוב וחסד לשמך, ובזה מבטחני שאשב בבית ה' שהוא עולם הבא לארך ימים:

(דורש טוב, דרוש ז' לנפטרים)

חידה שבועית: על מה אומר רבינו שהזהיר בכך הוא סיוע גדול לקבלת התשובה?

(נא לכתוב תשובה קצרה ומתמצתת!).

פתרונות יש לשלוח עד יום שלישי הקרוב, כמו כן נא לציין כתובת מדויקת וטלפון

למייל: 0774702681@gmail.com או לפקס 0774702681, יש לציין בראש הדף 'עבוד אביר יעקב'

שם הזוכה בסידור לשחרית
מתיבתא בהוצאת עוז והדר:

פרשת נצבים:

ה' א. הולצמן מבית שמש

התשובה צריכה להיות מתוך ספרי מוזן האביר יעקב ז"ע (או מתוך עלון זה) בין שולחי התשובות תיערך הגרלה על סידור לשחרית מתיבתא בהוצאת "עוז והדר".

